

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
070/17	Plan- og kommunalteknisk utval	PS	31.05.2017

Saksbehandlar	ArkivsakID
Torbjørn Helgeland	14/4077

53/26 - Midtre Mjelde - ulovleg oppført garasje - lovbrotsgebyr - klage

Vedlegg:

53/26 - Midtre Mjelde - ulovleg oppført garasje - lovbrotsgebyr
53/26 - Midtre Mjelde - gjeld ulovleg oppføring av garasje - lovbrotsgebyr - førehandsvarsel
53/26 - Mjelde Midtre - Søknad om løyve til tiltak - Gjeld forhåndsvarsel av lovbrotsgebyr
53/26 - Midtre Mjelde - merknad til førehandsvarsel
53/26 - Mjelde Midtre - Klage på lovbrotsgebyr
Klage - Gnr 53 bnr 26
53/26 - Plan- og kommunalteknisk utval - Sak 8/17 og 21/17
53/26 - Supplement til klage på vedtak om lovbrotsgebyr
Bilag 1 - Søknad om løyve til tiltak
Bilag 2 - Administrativt vedtak
Bilag 3
Bilag 4
Rammeplan for avkøyrsløse og byggjegranser på riks- og fylkesvegar i region vest 2013-2016
Svar på dispensasjon fra byggegrense - Gnr. 53 bnr. 26 - Osterøy kommune
Kopi - Svar på dispensasjon fra byggegrense - Gnr. 53 bnr. 26 - Osterøy kommune
53/26 - Mjelde - Søknad om løyve til tiltak - oppføring av garasje
Vedlegg - planteikning
53/26 - Søknad om løyve til tiltak - Bygging av garasje - ny informasjon til søknaden
53/26 - Midtre Mjelde - Søknad om dispensasjon - oppføring av garasje
5326 - Gjeld søknad o
Dispensasjon fra bygg
53/26 - Mjelde Midtre - Dispensasjon fra byggegrense - Kopi av brev
5326 - Gjeld søknad o
S-C452-15052109430
Førebels svar - trong for tilleggsdokumentasjon gbnr 53/26
saksnr. 144077 Opprin
VEARASMUS
53/26 - Midtre Mjelde - gjeld søknad om løyve til tiltak - bygging av garasje
SKM_C224e15062512490
Aasheim Georg 14168, s
53/26 - Mjelde Midtre - Disposisjon fra byggegrense
Dispensasjon fra bygg
53/26 - Mjelde Midtre - Gjeld søknad om løyve til tiltak - oppføring av garasje
Statens vegvesen
Løyve til tiltak med ansvarsrett gbnr 53/26
5326 - Midtre Mjelde
Saksnr. 144077 - Gbnr

Klage

53/26 - Midtre Mjelde - Søknad om løyve til tiltak - oppføring av garasje - klage

Oppdaterte teikningar motteke 18082015

Søknad motteke 24112014

53-26 ortofoto 1-5000 x

53-26 ortofoto 1-1000 x

53-26 situasjonsplan 1-1000

53-26 Situasjonskart 1-5000

VS Stadfesting av kla

53/26 - Mjelde Midtre - Stadfesting av klagesak - Oppføring av garasje

53/26 - Midtre Mjelde - oppført garasje - pålegg om retting og vedtak om tvangsmulkt

53/26 - Sakspapir

Søknad om utsett frist for riving

53/26 - Midtre Mjelde - oppført garasje - pålegg om retting og vedtak om tvangsmulkt - søknad om utsett frist for riving

53/26 - vedtak 133/15

53/26 - oppdaterte teikningar

Skanning fra Byggmester Mosevoll

5326 - Midtre Mjelde - oppført garasje - pålegg om retting og vedtak om tvangsmulkt - søknad om utsett frist for riving - melding om vedtak

53/26 - Vedtak om utsett frist

53/26 - ber om utsett frist for riving av garasje

5326 - Midtre Mjelde - Gjeld søknad om løyve til oppføring av ny garasje - oversending av oppdaterte teikningar til ansvarleg søkjar

5326 - oppdaterte teikningar(149289)

Skanning fra Byggmester Mosevoll(148743)

SV 5326 - Midtre Mjelde - Gjeld søknad om løyve til oppføring av ny garasje - oversending av oppdaterte teikningar til ansvarleg søkjar

S-C452-16061711180

5326 - Midtre Mjelde - opphøyr av ansvarsrett

5326 - Midtre Mjelde - Gjeld søknad om oppføring av garasje

53/26 - Søknad om løyve til tiltak i eitt trinn - oppføring av garasje

Søknad om tiltak i eitt trinn - motteke 20.06.2016

53/26 - Midtre Mjelde - Søknad om løyve til tiltak - oppføring av garasje - søknad om utsett frist for riving av ulovleg oppført garasje

Vedtak - løyve garasje - utsett frist gbnr 53/26

Oppstart av byggearbeid

53/26 Midtre Mjelde - retting av ulovlig utført arbeid

RÅDMANNEN SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

"Klage motteke 07.02.2017 med grunngjeving motteke 20.02.2017 vert ikkje teke til fylgje.

Plan- og kommunalteknisk utval sitt vedtak av 18.01.2017 saksnr. 008/17 vert oppretthalde.

Saka vert send Fylkesmannen i Hordaland for avgjerd, jf. plan- og bygningslova § 1-9, jf. forvaltningslova § 33."

Plan- og kommunalteknisk utval - 070/17

PL - behandling:

Ragnar J. Tyssebotn, FRP, bad om vurdering av gildskap i saka for medlemmene Øyvind Litland, AP, Torunn Åsheim, AP og Lars Fjeldstad, SP, då tiltakshavar har meld desse tre til politiet.

Kim Andre Hartveit, FRP, Sigmund Faugstad, FRP og Åshild Rød, V, møtte som vara - 7 medlemmer/varamedlemmer til stades.

AVRØYSTING - gildskap

Øyvind Litland vart kjend ugild med 4 røyster (4FRP) - mot 3 røyster (1H,1MDG,1V)

Lars Fjeldstad vart kjend ugild med 4 røyster (4FRP) mot 3 røyster (1H,1MDG,1V)

Torunn Åsheim vart kjend utgild med 4 røyster (4FRP) mot 3 røyster (1H,1MDG,1V)

Vedtaket for dei tre vart gjort med heimel i fvl. § 6, 2. ledd ... *Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.*

Atle Solberg, H, gjorde slikt framlegg: "Saka vert utsett til svar på krav om lovlegkontroll ligg føre."

AVRØYSTING -UTSETJING

Framlegget fall 4 røyster (4 FRP) mot 3 røyster (1H,1MDG,1V)

Siren Tyssebotn, FRP, gjorde slikt framlegg: "Del 1: Klage motteken 07.02.2017 med grunngjeving motteke 20.02.2017 vert teken til følgje. Plan- og kommunalteknisk utval sitt vedtak av 18.01.2017, sak nr. 008/17 vert oppheva.

Grunngjeving: Det er ikkje kome nye argument som styrkjer påstanden om at det er gjort noko som kvalifiserer til eit lovbrotsgebyr i denne saka. Det er sendt ein eittrinns søknad, og det vart gjeve løyve til dette. Garasjen var opprinneleg oppført i tråd med denne søknaden, og i tråd med desse teikningane. Seinare er det kome mykje grums fram, og dette har ikkje ført til ei rett og god handsaming av saka. Pålegg har vorte gjort, og byggmeister og byggherre har retta seg etter alt som kommunen har sagt. Det vert då feil å gå inn å gje noko gebyr i ei sak der det er tvil om kor vidt det er gjort eit tiltak med forsett eller uaktsomt, slik lova krev at det vere dersom gebyr skal nyttast.

Det vart halde pause i drøftingane frå kl. 14.40 - kl. 14.45 med gruppemøte for H, V og MDG.

Kim Andre Hartveit, FRP, gjorde slikt framlegg: "Del 2: Det som og skal gjerast, er at kommunen tek på seg dei utgifter som byggmeister og byggherre har hatt i samband med desse stadige endringane som kommunen har kome med når det gjeld bygging og seinare senking av konstruksjonen m.m."

AVRØYSTING

Alternativ avrøysting

Rådmannen sitt framlegg - 3 røyster (1H,1MDG,1V)

FRP sitt framlegg

- Del 1 - 4 røyster (4FRP)
- Del 2 - vedteke med 4 røyster (4FRP) mot 3 røyster
(1H,1MDG,1V)
-

Rådmannen viste til at del 2 i vedtaket kan vera utanfor utvalet sitt mynde, og at dette difor må til vurdering i formannskap/heradsstyre.

PL - vedtak:

"Del 1: Klage motteken 07.02.2017 med grunngjeving motteke 20.02.2017 vert teken til følgje. Plan- og kommunalteknisk utval sitt vedtak av 18.01.2017, sak nr. 008/17 vert oppheva."

Grunngjeving: Det er ikkje kome nye argument som styrkjer påstanden om at det er gjort noko som kvalifiserer til eit lovbrotsgebyr i denne saka. Det er sendt ein eittrinns søknad, og det vart gjeve løyve til dette. Garasjen var opprinneleg oppført i tråd med denne søknaden, og i tråd med desse teikningane. Seinare er det kome mykje grums fram, og dette har ikkje ført til ei rett og god handsaming av saka. Pålegg har vorte gjort, og byggmeister og byggherre har retta seg etter alt som kommunen har sagt. Det vert då feil å gå inn å gje noko gebyr i ei sak der det er tvil om kor vidt det er gjort eit tiltak med forsett eller uaktsomt, slik lova krev at det vere dersom gebyr skal nyttast.

"Del 2: Det som og skal gjerast, er at kommunen tek på seg dei utgifter som byggmeister og byggherre har hatt i samband med desse stadige endringane som kommunen har kome med når det gjeld bygging og seinare senking av konstruksjonen m.m."

Saksopplysningar:

Eigedom: gnr. 53, bnr. 26, Midtre Mjelde.

Tiltak: oppføring av garasje.

Ansvarleg føretak: Byggmester Øystein Mosevoll AS, Valestrandsvegen 223, 5281 Valestrandsfossen, organisasjonsnr. 995 698 943.

Tiltakshavar: Georg Aasheim, Mjelde, 5286 Haus.

Klagar: Advokatfirmaet Harris DA, Postboks 4115 Sandviken, 5835 Bergen.

Klage motteke: 07.02.2017.

Grunngjeving av klage motteke: 20.02.2017.

Bakgrunn

Kommunen oppdaga 13.05.2015 at garasje var under oppføring på gnr. 53, bnr. 26.

Eitt-trinns søknad motteke 25.11.2014 var ikkje handsama, fordi tiltaket krevde samtykke frå anna styresmakt, jf. plan- og bygningslova § 21-5, jf. forskrift om byggesak § 6-2, bokstav d, jf. brev frå

Statens vegvesen av 13.11.2014.

Kommunen legg til grunn at det vart oppført garasje på gnr. 53, bnr. 26 utan at det låg føre løyve til tiltak. Kommunen vurderer at tilhøvet var eit brot på plan- og bygningslova § 20-1 bokstav a, om at tiltak ikkje skal oppførast utan at kommunen har gjeve løyve til tiltaket.

Kommunen vurderte at det var grunnlag for å ilegge lovbrotsgebyr, jf. plan- og bygningslova § 32-8, 1. ledd, bokstav b, jf. forskrift om byggesak kapittel 16.

Plan- og kommunalteknisk utval handsama sak om lovbrotsgebyr i møte 18.01.2017 saksnr. 008/17 og gjorde fylgjande vedtak:

"Føretaket Byggmester Øystein Mosevoll AS organisasjonsnr. 995 698 943 vert ilagt eit lovbrotsgebyr for ulovleg oppføring av garasje på gnr. 53, bnr. 26, Midtre Mjelde på kr. 30.000, jf. forskrift om byggesak § 16-1, bokstav a, nr. 2, jf. § 16-2, jf. plan- og bygningslova § 32-8."

Klage

Advokatfirmaet Harris DA har i brev av 07.02.2017 og brev av 17.02.2017 klaga på plan- og kommunalteknisk utval sitt vedtak av 18.01.2017 saksnr. 008/17.

Det er i klagen mellom anna synt til at kommunen tok stilling til eitt-trinnssøknaden 05.03.2015, og tiltaket difor ikkje vart oppført utan at det var gjeve løyve til tiltaket.

Rådmannen syner til elles til motteken klage.

Vurdering

Rådmannen vurderer at kommunen si handsaming av dispensasjonssøknad motteke 25.11.2014 er i samsvar med Statens vegvesen sine retningslinjer og krav til handsaming, som på søknadstidspunktet hadde vore praktisert i kommunen i fleire år.

For å få ei konsekvent handsaming av søknad om avkøyrsløp og søknad om dispensasjon frå byggjegrænse etter veglova har Statens vegvesen utarbeidd rammeplan for avkøyrsløp og byggjegrænser på riks- og fylkesvegar i region vest 2013-2016. Fylkesvegen forbi gnr. 53, bnr. 26 er merka med blå farge, og ligg dermed i haldningsklasse 3, som viktig lokalveg (lokal samlevegfunksjon). Byggjegrænser er 30 meter, men i visse høve kan ein godkjenne oppføring av bygningar nærare.

I brev av 13.11.2014 har Statens vegvesen gjeve førehandsuttale til saka, der det mellom anna er synt til at det kan "påregnes at Statens vegvesen vil gi dispensasjon frå byggjegrænse på 15 meter, men ikke nærmere".

Rådmannen vurderte at sidan søknad om løyve til tiltak var send inn i 1-trinn, kunne ikkje søknad om løyve til tiltak handsamast før Statens vegvesen eventuelt har gjeve dispensasjon etter veglova, jf. plan- og bygningslova § 21-5, jf. forskrift om byggesak § 6-2, 1. ledd, bokstav d. Det er ansvarleg søkjar som eventuelt deler opp søknad om løyve til tiltak i 2 eller fleire trinn, jf. plan- og bygningslova § 21-2, 5. ledd. Rådmannen vurderte at Osterøy kommune dermed ikkje hadde lov til å handsame meir enn dispensasjonssøknaden, før tilhøvet til andre styresmakter var avklart, jf. plan- og bygningslova § 21-5. Rådmannen la vidare til grunn at søkjar sjølv hadde førelagt saka for andre styresmakter, sidan kommunen mottok brev av 13.11.2014 frå Statens vegvesen før søknad om dispensasjon og søknad om løyve til tiltak var motteke 25.11.2014. Det vert vidare synt til ordlyd i brev av 13.11.2014 "svar på dispensasjon fra byggegrense". Osterøy kommune hadde ikkje motteke kopi av søknad om dispensasjon frå byggegrensa i veglova, og hadde dermed ikkje noko søknad å sende til Statens vegvesen, jf. plan- og bygningslova § 21-5.

Rådmannen legg til grunn at kommunen handsama søknad om dispensasjon frå arealdelen i kommuneplanen 05.03.2015, og gav i vedtak av 064/15 dispensasjon til oppføring av garasje. Storleik på garasje vart ikkje vurdert.

Vedtaket vart utsend 09.03.2015 til ansvarleg søkjar og kopi til tiltakshavar og Statens vegvesen, og saka vart lagt på vent for handsaming etter veglova, jf. plan- og bygningslova § 21-5.

Kommunen fekk melding om at garasjen var byrja oppført, og føretok ei synfaring på gnr. 53, bnr. 26 den 13.05.2015:



Kommunen vurderte tiltaket som eit tilhøve i strid med plan- og bygningslova og sende 13.05.2015 førehandsvarsel til ansvarleg søkjar og tiltakshavar.

Kommunen mottok 19.05.2015 brev frå Statens vegvesen der det var gjeve dispensasjon frå byggegrensa ved fv 359 for oppføring av garasje minimum 15 meter frå vegmidte til næraste bygningsdel på gnr. 53, bnr. 26.

Kommunen mottok 21.05.2015 kopi av brevet frå Statens vegvesen av 18.05.2015 frå ansvarleg søkjar.

Rådmannen vurderte at motteken søknad mellom anna ikkje var i samsvar med Statens vegvesen sitt vedtak av 18.05.2015. Kommunen sende mangelbrev til ansvarleg søkjar med kopi til tiltakshavar 09.06.2015 der kommunen ber om supplerings søknaden. Frist for tilbagemelding var sett til 07.07.2015.

Kommunen mottok e-post med vedlegg 15.06.2015 frå tiltakshavar, med foto av tidlegare bygning på eigedomen.

Kommunen mottok e-post med vedlegg 26.06.2015 frå ansvarleg søkjar, med etterspurd informasjon. Oppdatert situasjonsplan syner at garasje er søkt plassert 14,2 meter frå midtlinja i fylkesveg. Vidare var det innteikna 2 murar mot nord og nordaust på situasjonsplan.

Kommunen vurderte at det framleis ikkje var samsvar mellom endra søknad om plassering av tiltak, og vilkår i vedtak av 18.05.2015 frå Statens vegvesen. Sakshandsamar ringde til ansvarleg søkjar og snakka med Tom Andre Sivertsen 02.07.2015. Det vart orientert om at søknaden ikkje kan handsamast før tilhøvet til Statens vegvesen var avklart, jf. plan- og bygningslova § 21-5. Vidare vart det etterspurd teikningar av murar, jf. situasjonsplan motteke 26.06.2015.

Kommunen mottok 27.07.2015 nytt vedtak frå Statens vegvesen der dei gav dispensasjon for oppføring av garasje 14,2 meter frå vegmidte til næraste bygningsdel på gnr. 53, bnr. 26.

Kommunen mottok e-post med vedlegg 28.07.2015 frå ansvarleg søkjar, med kopi av brevet frå Statens vegvesen.

Søknad om løyve til oppføring av garasje vart deretter handsama 17.08.2015, saknr. 209/15, og kommunen gav ikkje løyve til oppføring av garasje:

"Det vert ikkje gjeve løyve til oppføring av garasje med topp møne + 36,33 meter, bruksareal (BRA) 161,5 m² og bygd areal (BYA) 94,3 m² på gnr. 53, bnr. 26, jf. kommuneplanføresegn punkt 1.6, jf. plan- og bygningslova §§ 29-1 og 29-2."

Vedtaket vart klaga på, og plan- og kommunalteknisk utval handsama klagen i møte 23.09.2015 saknr. 106/15 der fylgjande vedtak vart gjort:

"Administrativt vedtak av 17.08.2015, saknr. 209/15 vert oppretthalde. Klagen vert ikkje teke til fylgje. Saka vert send Fylkesmannen i Hordaland for avgjerd, jf. plan- og bygningslova § 1-9, jf. forvaltingslova § 33."

Saka vart oversend Fylkesmannen i Hordaland for handsaming.

Fylkesmannen i Hordaland gjorde fylgjande vedtak i brev av 03.11.2015:

"Fylkesmannen stadfester Osterøy kommune sitt vedtak av 17.08.2015, sak 209/15."

Rådmannen syner mellom anna til slik vurdering gjort av Fylkesmannen i Hordaland:

"For ordens skuld viser Fylkesmannen til at dispensasjonen er gitt på generelt grunnlag. Det går ikkje fram av vedtak om dispensasjon til oppføring av garasje at det er ein konkret garasje som er godkjent. Verken storleik eller utforming er vurdert.

Etter Fylkesmannen si vurdering vil det i sakar der kommunen får søknad om oppføring av garasje og søknad om dispensasjon til oppføring av garasje samla, vere hensiktsmessig å handsame disse samla. Vi kan likevel ikkje sjå at kommunen ved å handsama dispensasjonen først har gjort sakshandsamingsfeil som kan ha verka inn på vedtaket sitt innhald, jfr. prinsippet i forvaltningslova § 41."

Rådmannen vurderer at påstand om at kommunen hadde gjeve bindande løyve til tiltaket i vedtak av 05.03.2015 saknr. 064/15 er tidlegare avgjort, jf. vedtak av plan- og kommunalteknisk utval av 23.09.2015 saksnr. 106/15, jf. Fylkesmannen i Hordaland sitt vedtak av 03.11.2015. Det er dermed ikkje høve til å klage på nytt på dette tilhøvet, jf. plan- og bygningslova § 1-9, 2. ledd.

Tiltaket vart dermed oppført utan at det førelåg nødvendig løyve, jf. plan- og bygningslova § 20-1, 1. ledd, bokstav a:

"§ 20-1. Tiltak som krever søknad og tillatelse

Med mindre annet framgår av §§ 20-3 og 20-4, må følgende tiltak, på eller i grunnen, i vassdrag eller i sjøområder, ikke utføres uten at søknad, og eventuelt søknad om dispensasjon, på forhånd er sendt kommunen, og den deretter har gitt tillatelse:

a) oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging eller plassering av bygning, konstruksjon eller anlegg"

Rådmannen vurderer difor at det ikkje var høve til å oppføre garasje på gnr. 53, bnr. 26, Midtre Mjelde før kommunen gav løyve til tiltaket 29.06.2016 saknr. 200/16.

Garasje oppført 13.05.2015 på gnr. 53, bnr. 26 var i strid med plan- og bygningslova, og kommunen har dermed plikt til å forfylgje lovbroten, jf. plan- og bygningslova § 32-1, 1. ledd:

"§ 32-1. Plikt til å forfølge ulovligheter

Kommunen skal forfølge overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven."

Kommunen oppdaga det ulovleg oppførte tiltaket 13.05.2015. Gjeldande regel om lovbrotsgebyr var:

"§ 32-8. Overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr kan ilegges den som forsettlig eller uaktsomt:

a) prosjekterer, utfører eller lar prosjektere eller utføre et tiltak i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, eller i strid med vilkårene i tillatelse

b) utfører, lar utføre, bruker eller lar bruke tiltak uten at det foreligger nødvendig tillatelse etter denne lov

c) ikke utfører kontroll av tiltak i samsvar med bestemmelser om dette gitt i eller i medhold av denne lov, og gitte tillatelser

d) bruker eller lar bruke byggverk eller del av byggverk eller areal uten at det foreligger nødvendig tillatelse etter denne lov, eller bruken er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, vedtak eller plan

e) prosjekterer, utfører eller lar utføre eller kontrollerer et tiltak etter § 20-1 uten at arbeidet blir forestått av ansvarlige som er godkjent etter § 22-1 og er tildelt ansvarsrett etter § 21-4 tredje ledd

f) gir uriktige eller villedende opplysninger til plan- og bygningsmyndighetene

g) tross skriftlig pålegg ikke oppfyller vilkår for midlertidig dispensasjon etter § 19-3

h) tross skriftlig pålegg ikke oppfyller plikten etter § 31-3 første ledd første punktum til å holde byggverk og installasjoner i stand

i) ikke etterkommer skriftlig pålegg etter § 31-5 om å fjerne bygning eller rester av bygning eller innretning, eller om å rydde tomte

j) tross skriftlig pålegg ikke oppfyller plikten etter § 28-2 til å treffe sikringstiltak

k) ikke etterkommer skriftlig pålegg etter § 29-6 tredje ledd om å treffe tiltak for å avhjelpe ulempe

fra bygningstekniske installasjoner

l) ikke etterkommer særskilt pålegg eller forbud, gitt i medhold av plan- og bygningsloven, når kommunen først skriftlig har gjort ham kjent med at overtredelsesgebyr kan inntre hvis forholdet ikke blir brakt i orden innen en fastsatt frist, og denne frist er oversittet.

Overtredelsesgebyr kan også ilegges ved overtredelse av forskriftsbestemmelser gitt i medhold av loven, når det i forskriften er fastsatt at overtredelse av den aktuelle bestemmelse kan medføre overtredelsesgebyr.

Den ansvarlige skal varsles særskilt før overtredelsesgebyr vedtas, og gis anledning til å uttale seg innen en frist som ikke skal være kortere enn 3 uker. Forhåndsvarsel skal gis skriftlig.

Overtredelsesgebyr ilegges den ansvarlige av plan- og bygningsmyndighetene.

Overtredelsesgebyret tilfaller kommunen. Oppfyllelsesfristen er 4 uker fra vedtaket ble truffet, med mindre annet er fastsatt i vedtaket.

Når en overtredelse som kan medføre overtredelsesgebyr er begått av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan overtredelsesgebyret ilegges foretaket. Dette gjelder selv om det ikke kan anvendes overtredelsesgebyr mot noen enkeltperson.

Departementet gir forskrifter med nærmere regler om gjennomføring av denne bestemmelsen, herunder utmåling, renter og registrering av ilagt overtredelsesgebyr. Det skal fastsettes et maksimumsbeløp for overtredelsesgebyret.

Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg."

I førearbeida til lova Ot-prp.nr.45 (2007-2008) side 355-357 står dette om lovbrotsgebyr:

"Til § 32-8 Overtredelsesgebyr

LOV-2008-06-27-71-§32-8

Bestemmelsen tilsvare Bygningslovutvalgets forslag til § 37-7, og er ny i forhold til gjeldende lov. Bestemmelsen om overtredelsesgebyr er ny, og gir plan- og bygningsmyndighetene adgang til selv å sanksjonere overtredelser av plan- og bygningslovgivningen. Med «overtredelsesgebyr» menes et pønalt motivert gebyr. Med overtredelser omfattes også unnlater. Overtredelsesgebyr anses ikke som straff i Grunnlovens forstand.

I det alt vesentlige er handlingsnormene i gjeldende lov §§ 110-112 videreført i første ledd, men undergitt språklig forenkling og modernisering. Sanksjonen «bøter» er for de nevnte overtredelser erstattet med overtredelsesgebyr, dog slik at ved vesentlige overtredelser av de samme normer er straffesanksjonen opprettholdt og utvidet til også å omfatte frihetsstraff i form av fengsel, jf. § 32-9.

Etter forslaget kan plan- og bygningsmyndighetene ilegge den ansvarlige et overtredelsesgebyr ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av de nevnte bestemmelser. Forslaget omfatter etter andre ledd også brudd på forskrifter, under forutsetning av at tilsvarende konsekvens er fastsatt i forskriften. Forskriften må i tilfelle også inneholde en egen bestemmelse som angir hvilke av forskriftens handlingsnormer trusselen om overtredelsesgebyr omfatter.

Med formuleringen «forsettlig eller uaktsomt» angis skyldformen, og det er departementets syn at aktsomhetsnormen bør være streng. Det vil normalt være lett å konstatere om en av de nevnte bestemmelser er overtrådt, for eksempel bygging uten nødvendig tillatelse eller i strid med gitt tillatelse. Utførelse av tiltak i strid med reglene i plan- og bygningsloven vil som oftest kunne konstateres å være uaktsom uten en vanskelig vurdering av skyldspørsmålet. Dessuten er sanksjonen overtredelsesgebyr en mildere sanksjon enn straff, selv om det konkrete beløpet etter omstendighetene kan bli høyt.

Med «den ansvarlige» menes i fjerde ledd enhver som overtrer den aktuelle bestemmelsen, når så vel de subjektive som de objektive vilkår er oppfylt, jf. også § 31-3. Ved fastleggelsen av hvem som kan være ansvarssubjekt, vil bakgrunnsretten være relevant, for eksempel aksjeselskapsretten.

Med «plan- og bygningsmyndighetene» menes

Side 356

kommune, fylkesmann og departement, men departementet legger til grunn at det kun unntaksvis er aktuelt for myndigheter på regionalt eller statlig nivå å ilegge overtredelsesgebyr.

Med uttrykket «kan» siktes til at plan- og bygningsmyndighetene har en skjønnsmessig adgang til

helt å unnlate å reagere med overtredelsesgebyr, selv om vilkårene for dette er til stede. Overtredelsesgebyret skal etter forslaget fjerde ledd tilfalle kommunen. Hensikten med dette er å stimulere kommunene til å prioritere ulovlighetsoppfølging. Departementet viser til de generelle merknadene i punkt 13.5.3.

Oppfyllelsesfristen er foreslått satt til fire uker fra vedtakstidspunktet, slik at den ikke skal inntre før klagefristen er utløpt (tre uker fra underretning om vedtaket er kommet fram til vedkommende part). Annen frist kan fastsettes, men departementet legger til grunn at fristen kun settes kortere der det er klart at plikten til oppfyllelse ikke inntre før den ansvarlige har fått anledning til å klage, altså der det er klart at vedtaket ikke vil påklages, eller der den ekstra uken i tillegg til tre ukers klagefrist åpenbart ikke er nødvendig.

Overtredelsesgebyret må betales selv om det klages på vedtaket. En klage gis ikke automatisk utsatt iverksetting, men utsatt iverksetting kan gis etter begjæring, jf. forvaltningsloven § 42. Etter forslaget femte ledd første punktum kan det også reageres med overtredelsesgebyr mot et foretak (foretakssanksjon), når en overtredelse som nevnt i første ledd er begått på vegne av foretaket. Dette har sammenheng med ansvarssystemet, som innebærer at en rekke av handlingsnormene i plan- og bygningslovgivningen retter seg mot foretak. Det er rimelig at ansvaret og sanksjonen plasseres hos foretaket når overtredelsen er begått på foretakets vegne, og som regel i foretakets interesse. Et slikt foretaksansvar kan bidra til bedre etterlevelse av handlingsnormene i loven, og motvirke ansvarspulverisering. Begrepet foretak må forstås på samme måte som i straffeloven § 48a andre ledd. Departementet peker i den forbindelse på at foretaksstraff for enkeltpersonforetak ikke vil være aktuelt for foretak uten andre ansatte eller oppdragstakere enn eieren. I slike tilfeller vil det være riktig å rette vedtaket mot personen, ikke foretaket. Det er etter femte ledd andre punktum ikke noe vilkår for å anvende overtredelsesgebyr at man har en enkeltperson i foretaket som ansvarssubjekt. Handlingen eller unnlatelsen kan bygge på feil som ikke kan knyttes til enkeltpersoner, herunder anonyme og kumulative feil. Med anonyme feil siktes til tilfeller hvor en konkret gjerningsperson ikke kan utpekes. Kumulative feil står man overfor når flere personers feil summeres, uten at skyldkravet er oppfylt for den enkelte feil. Foretaksansvaret vil således være tilnærmet objektivt, idet kun hendelige uhell og force-majeure-tilfeller faller utenfor.

Avgjørelse om overtredelsesgebyr er enkeltvedtak, som må forhåndsvarsles etter forvaltningsloven § 16, jf. tredje ledd. Se også lovforslaget § 32-2. De øvrige krav til enkeltvedtak, herunder klageadgangen, kommer også til anvendelse, jf. Miljøverndepartementets Ot.prp.nr.32 (2007-2008), lovforslaget § 1-9 og forvaltningsloven kapittel IV, V og VI.

Overtredelsesgebyrets størrelse må baseres på de momenter for utmålingen og ligge innenfor de maksimumssatser som det forutsettes at departementet fastsetter i forskrift, jf. bestemmelsens sjette ledd. Med formuleringen «departementet gir forskrifter», menes at det er en forutsetning for å anvende overtredelsesgebyr at departementet har gitt forskrifter om så vel utmålingen som praktiseringen av bestemmelsen om overtredelsesgebyr. Årsaken til dette er at overtredelsesgebyrene etter forslaget skal tilfalle kommunen, noe som gjør det nødvendig å fastsette i forskrift hvilke momenter som særlig skal vektlegges ved utmålingen, samt et maksimumsbeløp.

Hvilke momenter som vil være relevante og vektingen av disse ved utmålingen, fastsettes i forskrift. Aktuelle momenter er etter departementets syn blant annet overtredelsens grovhet, graden av utvist skyld, om det foreligger gjentakelse, om overtredelsen er begått i vinnings hensikt samt overtreders økonomiske evne. Er det tale om foretakssanksjon kan dessuten foretakets økonomiske vinning være et moment, samt foretakets interesser i overtredelsen. Forekomsten av retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak som kunne ha forebygget overtredelsen, kan også vektlegges.

Med «gjennomføring» menes regler om oppfyllelse av sanksjonen, for eksempel betaling i avdrag. Forskriftene bør også omfatte regler som ivaretar vernet mot selvinkriminering, som er innfortolket i den Europeiske Menneskerettskonvensjonens (EMK) krav til en rettfærdig prosess. Dette innebærer primært at enhver i sak om overtredelsesgebyr skal ha rett til å nekte å svare på

spørsmål eller utlevere dokumenter eller gjenstander når svaret eller gjenstanden vil kunne utsette vedkommende for administrativ sanksjon (eller straff).

Sjette ledd gir hjemmel for registrering av ilagt overtredelsesgebyr. Et slikt register vil sikre kunnskap om tidligere ilagt sanksjon, jf. blant annet lovforslaget § 32-9 første ledd.

Side 357

Etter forslaget sjuende ledd er endelig vedtak om overtredelsesgebyr tvangsgrunnlag for utlegg. Forslaget begrunnes i hensynet til et effektivt sanksjonssystem, som tilsier at det også gis en enkel adgang til fullbyrdelse. Det vises til tvangsfullbyrdsloven § 7-2 første ledd bokstav e."

Forskrift med reglar om gjennomføring av lovbrotsgebyr står i forskrift om byggesak kapittel 16.

I rettleiinga til kapittel 16 er det i innleiinga mellom anna synt til at:

"Overtredelsesgebyr er en administrativ sanksjon, som plan- og bygningsmyndighetene kan ilegge ansvarlige for brudd på plan- og bygningslovgivningen. Gebyret tilfaller kommunen, også hvis fylkesmannen eller departementet har ilagt gebyret.

Ileggelsen av overtredelsesgebyr er et enkeltvedtak som kan påklages. Å ilegge gebyr er en frivillig mulighet for kommunen, og beslutningen om det skal ilegges overtredelsesgebyr er opp til kommunens frie skjønn og kan ikke overprøves ved en eventuell klage. Derimot er grunnlaget for og størrelsen på gebyrer som er ilagt lovbundet skjønn, og kan overprøves fullt ut ved en eventuell klage."

Rådmannen legg dette til grunn for den vidare handsaminga av klagen.

I rettleiinga står det vidare at:

"Hvem kan ilegges overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr ilegges den som er ansvarlig for en overtredelse. Dette er den som har påtatt seg en forpliktelse for tiltaket eller utført en oppgave. Det vil si tiltakshaver, innleid foretak, enten dette er ansvarlig foretak eller ikke, eller andre. Se for øvrig rundskriv H-3/01 til tidligere lov s. 10. Overtredelsesgebyr kan ilegges flere ansvarlige i et tiltak."

Under tidspunkt for fastsetjing av lovbrotsgebyr står det mellom anna:

"Overtredelsesgebyr bør derfor ilegges etter at kommunen har fattet eventuelle vedtak om pålegg om retting, og påleggene er fulgt. Tilsyn bør være avsluttet."

Rådmannen har lagt dette til grunn for tidspunkt for fastsetjinga av lovbrotsgebyr.

Under skuldkrav står det at:

"Skyldkravet følger av loven, jf. pbl. § 32-8 første ledd. Overtredelsesgebyr kan ilegges for forsettelige eller uaktsomme overtredelser. Skyldspørsmålet må vurderes av kommunen. Kommunen må altså vurdere om den ansvarlige visste eller burde ha visst at handlingen var ulovlig.

For en rekke overtredelser vil dette ikke være noe problem. Det kan legges til grunn at tiltakshavere og særlig profesjonelle aktører i byggesak skal kjenne regelverket. Aktørene i byggesaker forutsettes å ha en høy grad av aktsomhet når det gjelder om tiltaket faller inn under byggesaksreglene som tiltak etter pbl. §§ 20-3 - 20-6. Det skal således lite til før adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr inntreffer. En vurdering av uaktsomhet vil i første rekke være problematisk der det foreligger uklare regler, som gamle planer, eller hvis det er gitt misvisende utsagn fra ansatte i kommunen i forhåndskonferanse e.l."

Rådmannen vurderer at ansvarleg føretak Byggmester Øystein Mosevoll AS er eit føretak som i tillegg til å vere ansvarleg utførande for tiltak òg har ansvarsrett som ansvarleg søkjar og ansvarleg prosjekterande.

Føretaket har sentral godkjenning innan fylgjande område:

BYGGMESTER ØYSTEIN MOSEVOLL AS er godkjent innen følgende områder:

FUNKSJON	FAGOMRÅDE	TILTAKSKLASSE	
Ansvarlig søker	(for alle typer tiltak)	1	Vis betydning
Prosjekterende	Overordnet ansvar for prosjektering (bygning, anlegg eller konstruksjon, tekniske installasjoner)	1	Vis betydning
Utførende	Overordnet ansvar for utførelse (bygning, anlegg eller konstruksjon, tekniske installasjoner)	1	Vis betydning
Utførende	Tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner	1	Vis betydning

Rådmannen vurderer at føretaket Byggmester Øystein Mosevoll AS mellom anna som ansvarleg søkjar for mange tiltak difor kjenner til krava til søknad om løyve til tiltak, jf. plan- og bygningslova §§ 20-1 flg., at søknaden skal handsamast før tiltaket kan ta til, jf. plan- og bygningslova § 20-1, 1. ledd (etter lovendring som gjeld frå 01.07.2015: § 20-2, 1. ledd) og at andre styresmakter skal handsame søknader før kommunen kan handsame eitt-trinnssøknader, jf. plan- og bygningslova § 21-5.

Søknad om dispensasjon og søknad om løyve til tiltak er 2 ulike søknader, jf. plan- og bygningslova. Rådmannen vurderer at handsaming av søknad om dispensasjon og søknad om løyve til tiltak kvar for seg, dermed ikkje gjeld oppdeling av søknadshandsaming i 2 trinn, men separat handsaming av ulike søknader.

Skilje mellom eitt-trinnssøknad og to-trinnssøknad gjeld ikkje mellom søknad om dispensasjon og søknad om løyve til tiltak, men skilje mellom søknad om rammeløyve og igangsetjingssøknad, jf. plan- og bygningslova § 21-2, 5. ledd, jf. forskrift om byggesak § 5-4, 3. og 4. ledd.

Kommunen har ikkje delt saka i 2 trinn, men har handsama søknad om dispensasjon frå arealdelen i kommuneplanen, jf. plan- og bygningslova §§ 11-6 og 11-7, nr. 5, bokstav a for seg, jf. plan- og bygningslova § 1-6, jf. plan- og bygningslova § 20-1, 1. ledd, og søknad om løyve til tiltak for seg.

Rådmannen vurderer at føretaket Byggmester Øystein Mosevoll AS kjenner til at søknad om dispensasjon, jf. plan- og bygningslova § 19-1 og søknad om løyve til tiltak, jf. plan- og bygningslova § 20-1, er 2 ulike søknader etter plan- og bygningslova.

Rådmannen vurderer vidare at føretaket Byggmester Øystein Mosevoll AS veit at oppdeling av søknad om løyve til tiltak i 2 trinn, gjeld søknad om oppdeling i rammesøknad og igangsetjingssøknad, jf. plan- og bygningslova § 21-2, 5. ledd.

Dersom føretaket ikkje har denne kunnskapen, vurderer rådmannen at føretaket ikkje har nødvendig kunnskap til å erklære ansvar som ansvarleg søkjar, jf. plan- og bygningslova § 23-4, jf. forskrift om byggesak kap. 9-13.

Rådmannen vurderer at føretaket Byggmester Øystein Mosevoll AS veit at tiltaket ikkje kan ta til før kommunen har gjeve løyve til tiltaket. Rådmannen kan heller ikkje sjå at det i vedtak av 05.03.2015 saknr. 064/15 står at kommunen har gjeve løyve til tiltaket, jf. plan- og bygningslova §§ 20-1 flg.:

"Det vert gjeve dispensasjon frå arealdelen i kommuneplanen, jf. plan- og bygningslova §§ 11-6 og 11-7 til oppføring av garasje på gnr. 53, bnr. 26, jf. plan- og bygningslova § 19-2."

Under rådmannen si vurdering står det i innleiinga at "saka gjeld søknad om dispensasjon til oppføring av garasje på gnr. 53, bnr. 26, Midtre Mjelde". Vidare står det til slutt at "etter ei samla vurdering finn rådmannen at det kan gjevast dispensasjon til oppføring av garasje på gnr. 53, bnr. 26, Midtre Mjelde".

Rådmannen vurderer at aktsemdsnorma for ansvarlege føretak skal vere streng, og at føretaket Byggmester Øystein Mosevoll AS, ut frå ovanfør nemnde vurdering, openbart kjente til at handlinga var i strid med krav gjeve i eller med heimel i plan- og bygningslova. Krava om at kommunen fyrst skal ha gjeve løyve til tiltaket før tiltaket kan ta til, jf. plan- og bygningslova §§ 20-1 flg., var overskride, og rådmannen finn etter ei samla vurdering at føretaket si utføring av tiltak i strid med reglane i plan- og bygningslova dermed er uaktsam, jf. plan- og bygningslova § 32-8, 1. ledd. Rådmannen kan ikkje sjå at det har kome fram nye moment i klagen som gjev grunnlag for å gje klagar medhald. Kommunen syner elles til saksopplysningar, bakgrunn og vurdering i sakspapir handsama i plan- og kommunalteknisk utval 18.01.2017 saksnr. 008/17.

Konklusjon

Rådmannen rår til at klagen ikkje vert teke til fylgje, og at plan- og kommunalteknisk utval sitt vedtak av 18.01.2017 saksnr. 008/17 vert oppretthalde. Saka vert send Fylkesmannen i Hordaland for avgjerd, jf. plan- og bygningslova § 1-9, jf. forvaltningslova § 33.